

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет**

Кафедра дитячої хірургічної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної
програми «Стоматологія»

_____ Ольга ШЕШУКОВА

«20» червня 2025 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради
міжнародного факультету

_____ Олександр ЛЮЛЬКА

Протокол від 20 червня 2025 року № 11

СИЛАБУС

ДИТЯЧА ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
221 Стоматологія
магістр стоматології
лікар-стоматолог
Стоматологія
денна
4 – 5 курси
7 – 10 семестри

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
дитячої хірургічної стоматології
Зав. кафедри _____ Павло ТКАЧЕНКО
Протокол від 19 червня 2025 року № 21

Полтава – 2025 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Ткаченко Павло Іванович д.мед.н., професор. Лохматова Наталія Михайлівна к.мед.н., доцент. Доленко Ольга Борисівна к.мед.н., доцент. Білоконь Сергій Олександрович к.мед.н., доцент. Попело Юлія Вікторівна Ph.D., доцент. Коротич Наталія Миколаївна к.мед.н., асистент.
Профайл викладача (викладачів)	https://ped-hirstom.pdmu.edu.ua/common
Контактний телефон	0664603303
E-mail:	ped.hirstom@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://ped-hirstom.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 7,0 / 210,0 із них:

Лекції (год.) – 28

Практичні заняття (год.) – 84

Самостійна робота (год.) – 98

Вид контролю – ПМК

Політика навчальної дисципліни

Організації освітнього процесу на кафедрі дитячої хірургічної стоматології реалізується відповідно до нормативних документів ПДМУ:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Положення про академічну доброчесність Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;
- Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету та ін. https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf
- Здобувачі усіх рівнів вищої освіти мають право на визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті».

Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти на кафедрі дитячої хірургічної стоматології передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, особисту присутність

на всіх лекційних і практичних заняттях, не спізнюватися на заняття, та пропускати їх без поважних причин, окрім випадків спричинених поважними причинами; повідомляти деканат про причину відсутності при складанні ПМК в робочий час протягом дня їх проведення; відпрацювати всі пропущені заняття; виконувати вимоги навчального плану у терміни; досягати, визначених для відповідного рівня вищої освіти, результатів навчання. За порушення принципів доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності. («Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету» <https://pdmu.edu.ua/fakultets/nnipo/akademichna-dobrochesnist-ft-nnipo-elpy>)

Дотримання принципів академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками кафедри дитячої хірургічної стоматології передбачає: надання якісних освітніх послуг; справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання; повагу людської гідності; захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю студента; контроль за дотриманням принципів доброчесності здобувачами освіти; інформування здобувачів освіти про типові порушення принципів доброчесності та види відповідальності.

Здобувачі вищої освіти ПДМУ, які проходять навчання з дисципліни дитячої хірургічної стоматології зобов'язані: виконувати вимоги Законів України, Статуту Університету, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм; виконувати вимоги з техніки безпеки, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.

Під час перебування на кафедрі дитячої хірургічної стоматології та її клінічних базах студенти повинні дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду) осіб, котрі працюють і навчаються в університеті.

Студенту університету під час перебування на базах кафедри дитячої хірургічної стоматології забороняється: порушувати графік навчального процесу, запізнюватися на заняття; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; палити на території клінічних баз дитячої хірургічної стоматології; вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику. («Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету»)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти на кафедрі дитячої хірургічної стоматології забезпечується системою навчально-методичного базису, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни: навчальними посібниками, конспектами лекцій, електронними та іншими навчально-методичними матеріалами, дистанційними курсами тощо. Контроль засвоєння навчального матеріалу з дисципліни дитяча хірургічна стоматологія, віднесеного на самостійне опрацювання, є обов'язковим з дотриманням принципів доброчесності та оформляється відповідно до вимог, розроблених кафедрою. («Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/wRYA15n5X9cgYzgLLwxjtYa8Y3OQ9wK6iAEtkjca.pdf)

Відвідування всіх лекційних, практичних занять з дитячої хірургічної стоматології є обов'язковим. Пропущеними вважаються заняття, на яких студент особисто не був присутній. Пропущені заняття з дисципліни підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі за два тижні до закінчення семестру і проводиться у випадку якщо середній бал з дисципліни менше 3,0 (безкоштовно). Студенту необхідно відпрацювати таку кількість незадовільних оцінок, щоб середній бал дорівнював 3,0. Відпрацювання незадовільних оцінок проводить науково-педагогічний працівник, призначений завідувачем кафедри і фіксується в «Журналі обліку відпрацювань незадовільних оцінок». Студенти, які не відпрацювали пропущені заняття не допускаються до складання ПМК з дисципліни.

(«Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwZ2dvV1Q.pdf)

Усі вище перелічені документи розміщені на сторінці навчального відділу ПДМУ в розділі «Нормативні документи» <https://pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumentu>

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Дитяча хірургічна стоматологія» вивчає етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування запальних захворювань, пухлин та пухлиноподібних новоутворень тканин щелепно-лищевої ділянки, вроджених вад розвитку, травматичних ушкоджень зубів та кісток у дітей з урахуванням вікових анатомо-топографічних особливостей ЩЛД, загального стану здоров'я та психоемоційного стану дитини. Формує вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, вивчення провідних синдромів і симптомів у хірургічній стоматології, обґрунтування та формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, ставити остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати принципи комплексного лікування в клініці дитячої хірургічної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних стоматологічних захворювань у дітей.

Навчальна дисципліна «Дитяча хірургічна стоматологія» є обов'язковою.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки):

Дисципліни	Знати	Вміти
1	2	3
Пререквізити		
<u>Гістологія</u>	Особливості розвитку та гістологічної будови щелеп, альвеолярного відростку, м'яких тканин ЩЛД, емалі, дентину, пульпи зуба.	Розрізняти гістологічні структури органів ЩЛД та зуба.
<u>Анатомія</u>	Особливості м'яких тканин, будови кісткової тканини, кровоносної системи, і нервації щелепно-лищевої ділянки у дітей. Особливості будови тимчасових та постійних зубів. Особливості розташування судинно-нервових пучків та їх фізіологічних отворів на кістках в залежності від віку дитини.	Розрізняти основні анатомічні ознаки та структури м'яких тканин ЩЛД.
<u>Оториноларингологія</u>	Основні складові ЛОР-патології, що сприяють розвитку патології зубо-щелепної системи. Своєчасне попередження та методи виявлення патології ЛОР – органів	Провести загальноклінічне обстеження хворого. Виявити можливу патологію. Визначити прогноз її впливу на зубо-щелепну систему.
<u>Хірургічна стоматологія</u>	Методи знеболення щелепно-лищевої ділянки. Методики амбулаторних оперативних втручань в щелепно-лищевої ділянки. Особливості перебігу запальних процесів щелепно-лищевої ділянки.	Провести знеболення щелепно-лищевої ділянки з врахуванням анатомічних вікових особливостей. Провести амбулаторне оперативне втручання в щелепно-лищевої ділянки у дітей.
<u>Дитяча терапевтична стоматологія</u>	Особливості будови тимчасових та постійних зубів, строки прорізування зубів.	Провести загальноклінічне обстеження хворого. Виявити можливу патологію. Визначити прогноз її впливу на зубо-

		щелепну систему.
<u>Фармакологія</u>	Групи лікарських препаратів, що застосовуються при комплексному лікуванні дітей з пухлинами м'яких тканин. Препарати для антибактеріальної та протизапальної терапії.	Обирати лікарські препарати за фармакологічними властивостями та призначенням.
Постреквізити		
<u>Ортодонтія</u>	Своєчасне попередження та усунення зубо-щелепної деформації.	Проводити своєчасне попередження зубо-щелепної деформації. Проводити усунення зубо-щелепної деформації.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» є оволодіння основними стоматологічними маніпуляціями та методами діагностики хірургічної стоматологічної патології у дітей для постановки діагнозу і вибору правильного методу лікування; формування відповідальності студента, як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки та її вдосконалення протягом навчання і професійної діяльності.

Вивчення ОК «Дитяча хірургічна стоматологія» ґрунтується відповідно на завданнях окреслених цілями сталого розвитку ООН (ЦСР) до 2030 року. Зокрема, ЦСР 4 «Якісна освіта» передбачає забезпечення знаннями і навичками, необхідними для сприяння сталому розвитку, у тому числі шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» є набуття вмінь:

- Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Визначати провідні синдроми і симптоми у дитячій хірургічній стоматології.
- Визначати характер та принципи лікування в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Використовувати принципи профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень в дитячій хірургічній стоматології.
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Надавати необхідну невідкладну допомогу в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Обґрунтувати і оформити попередній клінічний діагноз в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Проводити обстеження хворого та хірургічне лікування основних стоматологічних захворювань у клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Ставити остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці дитячої хірургічної стоматології.

Компетентності та результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або в

процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).
2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).
15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Результати навчання для дисципліни:

знати:

- анатомо-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин і органів ЩЛД у дітей;
- анатомічну будову щелеп та орієнтири для визначення цільових пунктів при проведенні провідникових анестезій у дітей різного віку;
- анестетики, які найбільш часто застосовуються для місцевого знеболення тканин ЩЛД у дітей;
- ускладнення під час проведення місцевого знеболювання;
- види загального знеболювання та речовини, які використовуються для його проведення;
- показання та протипоказання до загального знеболювання в умовах поліклініки та стаціонару;
- анатомічну будову, строки прорізування зубів та розсмоктування коренів;
- показання та протипоказання до видалення постійних та тимчасових зубів;
- інструменти для видалення зубів у дітей;
- ускладнення під час та після видалення зубів;
- анатомо-фізіологічні особливості будови тканин щелепно-лицевої ділянки, які впливають на розвиток запальних процесів;
- клінічні ознаки різних форм періоститів;
- клінічні ознаки остеомієлітів різних форм та локалізації;
- можливі ускладнення остеомієлітів та їх профілактика;
- особливості анатомо-фізіологічної будови скронево-нижньощелепного суглобу (СНЩС) у дітей різного віку;
- клінічні прояви гострого та хронічного артрити та вторинного деформуючого остеоартрозу СНЩС;
- клінічні прояви, диференційну діагностику та лікування одонтогенних кіст щелеп запального походження від тимчасових та постійних зубів.
- клінічні симптоми, характерні для запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки;
- клінічні симптоми фурункула, карбункула, лімфаденіту;
- клінічні симптоми абсцесів та флегмон щелепно-лицевої ділянки;
- особливості анатомічної будови слинних залоз, розташування їх вивідних проток;
- клінічні прояви ран будь-якої етіології;
- етіологію, патогенез виникнення пухлин;
- анатомо-фізіологічні особливості будови тканин щелепно-лицевої ділянки в плані розвитку пухлинних процесів;
- класифікацію пухлин та пухлиноподібних утворень тканин ЩЛД у дітей;
- клінічні ознаки доброякісних пухлин та пухлиноподібних утворень тканин;
- клінічні ознаки пухлин та пухлиноподібних утворень слинних залоз;

- показання до кровозаміщуючої терапії при проведенні оперативних втручань на м'яких тканинах та щелепах;
  - клінічні прояви фолікулярної, резидуальної, фісуральних, первинної кісткової кісти та кісти прорізування;
  - основні клінічні ознаки злоякісного утворення;
  - особливості клінічного перебігу травм зубів - забиття, травматичної дистопії, перелому зуба, переломів верхньої та нижньої щелепи;
  - клінічні ознаки вроджених незрощень верхньої губи та піднебіння;
  - особливості перебігу, показання, строки та види хірургічного втручання при коротких вуздечках губ і язика, мілкому присінку;
  - строки та методи хірургічного лікування вроджених незрощень верхньої губи та піднебіння;
  - основні синдроми в ЩЛД у дітей, які пов'язані з вродженими дефектами та деформаціями тканин ЩЛД, хірургічна тактика лікування;
  - завдання та етапи комплексної реабілітації дітей з вродженими незрощеннями губи та піднебіння, проблеми вигодовування дітей з незрощеннями.
- **вміти:**
  - альвеолотомія;
  - вправлення вивиху нижньої щелепи;
  - місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове);
  - зубозберігаючі оперативні втручання при періодонтитах;
  - зупинка кровотечі після видалення зуба;
  - кюретаж лунки;
  - періостотомія;
  - проведення лігатурного зв'язування зубів;
  - розкриття пародонтального абсцесу;
  - розріз та висічення капюшона при перікоронариті;
  - тимчасова іммобілізація при переломах щелеп;
  - типове та атипове видалення тимчасових та постійних зубів;
  - цистотомія;
  - хірургічна обробка ран м'яких тканин обличчя в межах однієї анатомічної ділянки.

Тематичний план лекцій за модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Знеболення та видалення зубів у дітей, запальні захворювання тканин щелепно-лицевої ділянки. Травматичні ушкодження м'яких тканин, зубів та кісток обличчя у дітей. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Вроджені вади розвитку обличчя		
1.	Загальне знеболювання при оперативних втручаннях в ЩЛД у дітей. <i>Загальне знеболювання при оперативних втручаннях в щелепно-лицевій ділянці у дітей. Види та методи загального знеболювання; показання та протипоказання до проведення в умовах амбулаторії та стаціонару. Препарати для проведення загального знеболення. Вікові особливості реанімації у дітей.</i>	2
2.	Анатомо-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин і органів щелепно-лицевої ділянки у дітей. Місцеве знеболювання при оперативних	2

	<p>втручаннях у ЩЛД. Операція видалення тимчасових та постійних зубів у дітей.</p> <p><i>Особливості розвитку та будови верхньої та нижньої щелеп, скронево-нижньощелепного суглобу. Жувальні та м'які м'язи. Строки формування, прорізування та зміни зубів. Особливості кровопостачання та іннервації м'яких тканин та щелеп. Основні етапи розвитку органів і систем організму дитини, що безпосередньо впливають на перебіг основних хірургічних стоматологічних захворювань.</i></p> <p><i>Місцеве знеболювання ЩЛД у дітей. Місцеве знеболювання на нижній щелепі у дітей. Особливості техніки інфільтраційного та провідникового знеболювання на верхній щелепі у дітей різного віку: показання та протипоказання до проведення.</i></p> <p><i>Фармакологічні препарати для проведення місцевого знеболення: фармакокінетика та фармакодинаміка, показання та протипоказання до застосування, особливості вікового дозування, формули для розрахунку дози в залежності від віку. Ускладнення, їх попередження та лікування. Загальні та місцеві ускладнення, їх попередження та лікування. Надання медичної допомоги при невідкладних станах.</i></p> <p><i>Показання, протипоказання (абсолютні та відносні) до видалення зубів у дітей. Хірургічний стоматологічний інструментарій, особливості застосування при видаленні тимчасових зубів. Особливості видалення зубів у дітей із супутніми соматичними захворюваннями. Особливості видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку на верхній та нижній щелепі. Етапи операції видалення тимчасових та постійних зубів. Загальні ускладнення під час та після видалення зубів у дітей. Місцеві ускладнення під час та після видалення зубів у дітей. Методи їх лікування та профілактика.</i></p>	
3.	<p>Закономірності перебігу гострих та хронічних запальних процесів ЩЛД у дітей: періостит, остеомієліт.</p> <p><i>Періостити щелеп. Етіологія, класифікація. Клінічні прояви, діагностика, методи лікування. Показання до госпіталізації дітей з гострим періоститом. Особливості розвитку підокісного абсцесу різної локалізації в період змінного та постійного прикусу. Особливості клінічного перебігу та діагностика різних форм хронічного періоститу. Диференційна діагностика гострого та хронічного періоститу з іншими захворюваннями.</i></p> <p><i>Особливості анатомо-фізіологічної будови щелеп у дітей різного віку в аспекті виникнення остеомієліту. Етіологія та патогенез розвитку захворювання. Теорії виникнення. Класифікація остеомієліту щелеп. Діагностика, клініка, невідкладна медична та хірургічна допомога, реабілітація таких дітей. Особливості клінічних проявів гострого одонтогенного та неодонтогенного остеомієліту, медикаментозне та хірургічне лікування, профілактика.</i></p> <p><i>Хронічний остеомієліт щелеп (одонтогенний, неодонтогенний). Класифікація, етіологія, патогенез, клініко-рентгенологічні форми захворювання. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку.</i></p> <p><i>Рентгенологічні ознаки та строки формування секвестрів, показання до секвестрэктомії. Діагностика, диференційна діагностика, методи лікування різних форм хронічного остеомієліту. Ускладнення та їх профілактика. Реабілітація дітей, які перенесли хронічний остеомієліт.</i></p>	2
4.	<p>Закономірності клінічного перебігу, діагностики, диференційної діагностики та комплексного лікування запальних процесів м'яких тканин ЩЛД у дітей.</p> <p><i>Вікові особливості анатомічної будови лімфатичної системи у дітей, Класифікація, етіологія, патогенез лімфаденітів ЩЛД у дітей. Клінічні</i></p>	2

	<p><i>ознаки та закономірності перебігу гострих та хронічних одонтогенних і неодонтогенних лімфаденітів. Клініка, діагностика, патогенез: мігруюча гранульома, псевдопаротит Герценберга, феліноз (хвороба «кошачої подряпини»), лімфогранулематоз. Внутрішньосиндромна та позасиндромна диференційна діагностика. Додаткові методи діагностики (дослідження крові, УЗД, пункція). Комплексне лікування лімфаденіту в залежності від стадії розвитку запалення.</i></p> <p><i>Анатомо-фізіологічні особливості будови слинних залоз. Класифікація запальних захворювань слинних залоз. Методи обстеження слинних залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування гострого епідемічного, неепідемічного вірусного та гострого бактеріального паротитів. Класифікація хронічних запальних захворювань слинних залоз. Клініко-рентгенологічна характеристика паренхіматозного та інтерстиційного сіалоаденітів. Методи лікування хронічних паротитів в період загострення та ремісії. Профілактика загострень, прогноз перебігу захворювання. Особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика та лікування калькульозного сіалоаденіту.</i></p> <p><i>Закономірності клінічного перебігу запальних процесів м'яких тканин ЩЛД у дітей. Класифікація абсцесів. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика поверхневих та глибоких абсцесів. Принципи лікувальної тактики. Визначення безпечних ліній розтину при хірургічному лікуванні. Класифікація флегмон ЩЛД. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон, розташованих навколо верхньої і нижньої щелепи. Закономірності перебігу поверхневих та глибоких флегмон в залежності від локалізації. Флегмона Жансуля-Людвіга. Діагностика, диференційна діагностика. Принципи хірургічного та медикаментозного лікування. Ускладнення флегмон та їх профілактика.</i></p>	
5.	<p><i>Одонтогенні та неодонтогенні кісти щелеп. Клініко-морфологічні аспекти і принципи лікування. Діагностика, диференційна діагностика та лікування патології СНЩС.</i></p> <p><i>Запальні одонтогенні кісти щелеп від тимчасових та постійних зубів. Етіологія, патогенез, класифікація. Зубовміщуюча кіста щелеп від тимчасових зубів. Клінічні прояви, рентгенологічна характеристика, диференційна діагностика, методи лікування. Оперативні втручання Парч I та Парч II.</i></p> <p><i>Особливості будови скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) у дітей залежно від віку. Класифікація захворювань СНЩС. Етіологія артритів. Методи обстеження СНЩС. Клінічні прояви гострого артриту СНЩС. Ревматоїдний та ревматичний артрит. Діагностика, диференційна діагностика, принципи комплексного лікування. Ускладнення та їх профілактика</i></p>	2
6.	<p><i>Травматичні ушкодження зубів, щелеп, та м'яких тканин ЩЛД у дітей.</i></p> <p><i>Анатомо-фізіологічні особливості будови м'яких тканин обличчя, що впливають на перебіг ранового процесу. Класифікація, етіологія, особливості клінічних проявів травматичних ушкоджень м'яких тканин обличчя (забиття, гематома, садна, рани).</i></p> <p><i>Види хірургічної обробки та особливості її проведення в залежності від локалізації. Строки проведення та методика первинної хірургічної обробки (ПХО) ран без та з дефектом тканин. Фармакологічні препарати для первинної хірургічної обробки ран. Укушена рана обличчя. Особливості ПХО укушених ран обличчя. Показання до проведення антирабічної та протиправцевої вакцинації. Вільна пересадка шкірних та шкірно-хрящових</i></p>	2

	<p><i>клаптів: показання, протипоказання, ускладнення та їх профілактика. Методи профілактики рубцевої деформації тканин.</i></p> <p><i>Класифікація, етіологія, особливості клінічних проявів, клініка, діагностика та принципи лікувальної тактики щодо опіків та відморожень ЩЛД у дітей. Первинна медична допомога при опіках хімічного генезу та електроопіках. Методи визначення площі опіку. Клініка, діагностика та лікування опікового шоку.</i></p> <p><i>Травматичні ушкодження зубів у дітей (забій, вивихи, переломи). Травматичні ушкодження кісток ЩЛД у дітей – переломи верхньої та нижньої щелепи. Статистика, етіологія. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування в різному віці та реабілітація таких хворих. Особливості лікування переломів в період змінного прикусу. Види іммобілізації. Показання до проведення остеосинтезу у дітей. Комбінована та поєднана травма ЩЛД у дітей.</i></p>	
7.	<p>Вроджені вади розвитку щелепно-лицевої ділянки у дітей. Статистика, етіологія, патогенез, класифікація. Синдроми. Вроджені незрощення верхньої губи та альвеолярного відростка. Хірургічні методики лікування і особливості супроводу в до- та післяопераційний період.</p> <p><i>Статистика, класифікація, етіологія, причини виникнення вроджених незрощень верхньої губи та альвеолярного відростка. Клініка, діагностика, строки та методи хірургічного лікування. Комплексна реабілітація хворих. Вільна пересадка тканин (шкірних та шкірно-хрящових клаптів) при лікуванні вроджених вад розвитку. Показання, протипоказання, методика проведення, ускладнення та їх попередження.</i></p> <p><i>Показання, строки та види хірургічного втручання при коротких вуздечках губ і язика, мілкому присінку.</i></p>	2
8.	<p>Вроджені незрощення твердого та м'якого піднебіння. Сучасні принципи комплексного лікування та реабілітації дітей в післяопераційних періодах, її завдання та етапність.</p> <p><i>Статистика, класифікація, етіологія, причини виникнення вроджених незрощень піднебіння. Клініка, діагностика, строки та методи хірургічного лікування. Принципи щадної ураностафілопластики за методикою Л.В.Харькова. Проблеми хірургічного лікування дітей з двобічним наскрізним незрощенням піднебіння. Етапи комплексної реабілітації реабілітації хворих з незрощеннями піднебіння.</i></p>	2
	Разом за модулем 1.	16
Модуль 2. Пухлини та пухлиноподібні новоутворення тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей		
1.	<p>Доброякісні новоутворення м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей. Класифікація, етіологія, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування та реабілітація.</p> <p><i>Судинні новоутворення м'яких тканин. Етіологія. Класифікація. Клінічні прояви судинних новоутворень ЩЛД у дітей. Методи діагностики. Методи лікування капілярних, кавернозних та мішаних гемангіом. Ускладнення. Принципи лікування різних форм лімфангіом. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування ліпом, фібром, міом, невусів. Показання до проведення інфузійної терапії при оперативних втручаннях з приводу судинних пухлин у дітей.</i></p>	2
2.	<p>Пухлиноподібні утворення м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей. Етіологія, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування та реабілітація.</p> <p><i>Класифікація, етіопатогенез, клініка, діагностика, пухлиноподібних</i></p>	2

	утворень м'яких тканин щелепно-лищевої ділянки. <i>Методи лікування дермоїду, епідермоїду, кісти та нориці обличчя і шиї. Діагностика, диференційна діагностика пухлин та пухлиноподібних новоутворень слинних залоз. Нейрофіброматоз, етіологія, клініка, діагностика, комплексне лікування та реабілітація.</i>	
3.	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення кісток обличчя у дітей. Класифікація, етіологія. Діагностика, диференційна діагностика, методи лікування та реабілітація. <i>Етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування остеоми, остеοїд-остеоми, остеобластокластоми. Диференційна діагностика гігантоклітинного та банального епулісу. Рентгенологічна діагностика остеогенних і одонтогенних пухлин з доброякісними та злоякісними новоутвореннями щелеп.</i>	2
4.	Злоякісні пухлини м'яких тканин та кісток обличчя у дітей. Діагностика, диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу, принципи лікування та реабілітації. <i>Класифікація злоякісні пухлини тканин ЩЛД у дітей. Етіологія, патогенез, сучасні методи діагностики. Особливості клінічного перебігу, патогномонічні рентгенологічні ознаки, диференційна діагностика злоякісних пухлин м'яких тканин і щелеп. Паранеопластичний синдром. Первинна верифікація злоякісних пухлин. Види біопсій. Принципи лікування.</i>	2
5.	Закономірності клінічного перебігу гострих та хронічних запальних процесів ЩЛД у дітей. Розвиток клінічного мислення. <i>Особливості анатомо-фізіологічної будови тканини ЩЛД у дітей різного віку в аспекті виникнення та розвтку запальних процесів. Закономірності клінічного перебігу запальних процесів тканин ЩЛД у дітей. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика Принципи лікувальної тактики.</i>	2
6.	Додаткові методи обстеження в дитячій хірургічній стоматології та інтерпретація їх результатів. Розвиток клінічного мислення. <i>Лабораторні та променеві методи обстеження, які застосовуються з метою діагностики патології в ЩЛД у дітей. Показання та протипоказання до променевих методів. Рентгенологічні ознаки патологічних процесів в тканинах та органах ЩЛД.</i>	2
	Разом за модулем 2.	12
	Разом за дисципліну.	28

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Знеболення та видалення зубів у дітей, запальні захворювання тканин щелепно-лищевої ділянки. Травматичні ушкодження м'яких тканин, зубів та кісток обличчя у дітей. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Вроджені вади розвитку обличчя.		
Змістовий модуль 1. Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин щелепно-лищевої ділянки. Знеболювання хірургічних втручань в щелепно-лищевій ділянці (ЩЛД) у дітей в умовах амбулаторії та стаціонару. Видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку.		
1.	Анатомо-фізіологічні закономірності будови тканин щелепно-лищевої ділянки у дітей у віковому аспекті і систем організму дитини, що впливають на перебіг хірургічних стоматологічних захворювань.	2

	<i>Розвиток щелепно-лицевої ділянки. Особливості розвитку та будови верхньої та нижньої щелеп, скронево-нижньощелепного суглобу. Жувальні та м'язні м'язи. Строки формування, прорізування та зміни зубів. Особливості кровопостачання, іннервації м'яких тканин та щелеп. Основні етапи розвитку органів і систем організму дитини, що безпосередньо впливають на перебіг основних хірургічних стоматологічних захворювань.</i>	
2.	Загальне знеболювання: показання та протипоказання до застосування різних видів знеболювання при операціях на щелепно-лицевій ділянці за амбулаторних і стаціонарних умов. Методики проведення, можливі ускладнення, їх запобігання, принципи реанімації. <i>Загальне знеболювання ЩЛД у дітей. Види та методи загального знеболювання; показання та протипоказання до проведення в умовах амбулаторії та стаціонару. Препарати для проведення загального знеболення. Загальні та місцеві ускладнення і ускладнення, заходи для запобігання їх. Вікові особливості реанімації у дітей.</i>	2
3.	Місьцеве знеболювання: види та методи, показання і протипоказання до вибору методу. Сучасні фармакологічні препарати для місцевої анестезії. Особливості місцевого знеболення на верхній та нижній щелепі у дітей різного віку. Ускладнення на місцевому і загальному рівнях, їх запобігання та усунення. <i>Місьцеве знеболювання ЩЛД у дітей. Особливості техніки інфільтраційного та провідникового знеболювання на верхній та нижній щелепі у дітей різного віку: показання та протипоказання до проведення. Фармакологічні препарати для місцевого знеболення: фармакокінетика, фармакодинаміка, показання та протипоказання до застосування, особливості вікового дозування, формули розрахунку дози в залежності від віку. Загальні та місцеві ускладнення, їх попередження та лікування. Надання медичної допомоги при невідкладних станах.</i>	2
4.	Операція видалення зубів у дітей. Показання та протипоказання до видалення тимчасових і постійних зубів, інструментарій. Особливості видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку на верхній та нижній щелепі. Загальні та місцеві ускладнення під час та після видалення зубів, методи їх лікування та профілактика. Особливості видалення зубів у дітей із супутніми соматичними захворюваннями. <i>Особливості видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку на верхній та нижній щелепі. Показання та протипоказання. Етапи операції видалення тимчасових та постійних зубів. Загальні ускладнення під час та після видалення зубів у дітей. Місьцеві ускладнення під час та після видалення зубів у дітей. Методи їх лікування та профілактика.</i>	2
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика перебігу запальних процесів тканин ЩЛД у дітей. Запальні процеси щелеп (періостит, остеомієліт). Запальні одонтогенні кісти щелеп від тимчасових та постійних зубів.		
5.	Загальна характеристика клінічного перебігу гострих та хронічних запальних процесів щелепно-лицевої ділянки у дітей. Класифікація запальних процесів тканин та органів ротової порожнини і ЩЛД. ЦСР 3 – Міцне здоров'я: Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці. <i>Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин щелепно-лицевої ділянки, які впливають на розвиток запальних процесів. Особливості розвитку та будови щелеп і зубів у дітей різного віку. Загальні особливості перебігу запальних процесів в щелепно-лицевій ділянці у дітей.</i>	2
6.	Гострий періостит щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг,	2

	<p>діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування. Прогнозування перебігу та можливих наслідків.</p> <p><i>Гострий періостити щелеп у дітей. Етіологія, класифікація. Клінічні прояви, діагностика, методи лікування. Показання до госпіталізації дітей з гострим періоститом. Особливості розтину підокісного абсцесу різної локалізації в період змінного та постійного прикусу. Особливості клінічного перебігу та діагностика різних форм хронічного періоститу. Диференційна діагностика гострого та хронічного періоститу з іншими захворюваннями.</i></p>	
7.	<p>Хронічний періостит щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування. Запальні одонтогенні кісти щелеп від тимчасових та постійних зубів.</p> <p><i>Хронічний періост щелеп у дітей. Етіологія, класифікація. Клінічні прояви, діагностика, методи лікування. Особливості клінічного перебігу та діагностика різних форм хронічного періоститу. Диференційна діагностика гострого та хронічного періоститу з іншими захворюваннями.</i></p> <p><i>Запальні одонтогенні кісти щелеп від тимчасових та постійних зубів. Етіологія, патогенез, класифікація. Зубовміщуюча кіста щелеп від тимчасових зубів. Клінічні прояви, рентгенологічна характеристика, диференційна діагностика, методи лікування. Оперативні втручання цистотомія та цистектомія.</i></p>	2
8.	<p>Гострий одонтогенний остеомиєліт щелеп у дітей. Теорії виникнення остеомиєліту. Класифікація остеомиєліту щелеп. Етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика. Принципи лікування. Ускладнення, найближчі та віддалені наслідки.</p> <p><i>Особливості анатомо-фізіологічної будови щелеп у дітей різного віку в аспекті виникнення остеомиєліту. Етіологія та патогенез розвитку захворювання. Теорії виникнення. Класифікація остеомиєліту щелеп.</i></p> <p><i>Діагностика, диференційна діагностика одонтогенного остеомиєліту. Особливості клінічних проявів гострого одонтогенного та неодонтогенного остеомиєліту, медикаментозне та хірургічне лікування, ускладнення та їх профілактика.</i></p>	2
9.	<p>Гострий гематогенний остеомиєліт щелеп у дітей. Етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика. Принципи лікування. Ускладнення, найближчі та віддалені наслідки.</p> <p><i>Особливості анатомо-фізіологічної будови щелеп у дітей в аспекті виникнення гострого гематогенного остеомиєліту. Етіологія та патогенез розвитку захворювання. Особливості клінічних проявів гострого гематогенного остеомиєліту, діагностика, диференційна діагностика, медикаментозне та хірургічне лікування, профілактика. Ускладнення гострого гематогенного остеомиєліту у дітей.</i></p>	2
10.	<p>Хронічний одонтогенний та неодонтогенний остеомиєліт, первинно-хронічний остеомиєліт щелеп у дітей, етіологія, патогенез. Класифікація, клініко-рентгенологічна характеристика, диференційна діагностика. Принципи лікування. Можливі ускладнення, реабілітація.</p> <p><i>Хронічний остеомиєліт щелеп (одонтогенний, неодонтогенний). Класифікація, етіологія, патогенез, клініко-рентгенологічні форми захворювання. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку. Рентгенологічні ознаки та строки формування секвестрів, показання до секвестрэктомії. Діагностика, диференційна діагностика, методи лікування різних форм хронічного остеомиєліту. Ускладнення та їх профілактика. Реабілітація дітей, які перенесли хронічний остеомиєліт.</i></p>	2
<p>Змістовий модуль 3. Запальні захворювання м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки у</p>		

<i>дітей: гострі та хронічні лімфаденіти, захворювання слинних залоз, фурункули, карбункули, бешиха. абсцеси, флегмони. Запальні захворювання скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) у дітей (артрит, артроз, анкілоз).</i>		
11.	<p>Гострий та хронічний одонтогенний та неодонтогенний лімфаденіт ЩЛД у дітей. Етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування лімфаденіту в залежності від стадії розвитку запалення.</p> <p><i>Вікові особливості анатомічної будови лімфатичної системи у дітей. Класифікація, етіологія, патогенез лімфаденітів ЩЛД у дітей. Клінічні ознаки та закономірності перебігу гострих та хронічних одонтогенних і неодонтогенних лімфаденітів. Методи лікування різної форм лімфаденітів.</i></p>	2
12.	<p>Диференційна діагностика гострого та хронічного лімфаденіту. Мігруюча гранульома. Псевдопаротит Герценберга. Філіноз. Лімфогранулематоз. Лейкози. Специфічні захворювання: актиномікоз, туберкульоз, сифіліс. Прояви СНІД та ВІЛ – інфекції в щелепно-лицевій ділянці у дітей.</p> <p><i>Внутрішньосиндромна та позасиндромна диференційна діагностика лімфаденітів. Клініка, діагностика, патогенез: мігруюча гранульома, псевдопаротит Герценберга, феліноз (хвороба «кошачої подряпини»), лімфогранулематоз, лейкоз. Особливості клінічних проявів різних форм туберкульозу, актиномікозу, сифілісу щелепно-лицевої ділянки у дітей. Диференційна діагностика туберкульозної, сифілітичної, травматичної виразок. Клінічних прояви СНІД та ВІЛ-інфекції в ЩЛД у дітей.</i></p>	2
13.	<p>Гострий сіаладеніт, епідемічний паротит. Хронічні захворювання слинних залоз у дітей. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування, профілактика загострень, реабілітація.</p> <p><i>Анатомо-фізіологічні особливості будови слинних залоз. Класифікація гострих та хронічних запальних захворювань слинних залоз. Методи обстеження слинних залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.</i></p> <p><i>Клініко-рентгенологічна характеристика паренхіматозного та інтерстиційного сіалоаденітів. Рентгенконтрастна сіалографія та речовини для її проведення. Методи лікування хронічних паротитів в період загострення та ремісії. Профілактика загострень, прогноз перебігу захворювання. Особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика та лікування калькульозного сіалоаденіту.</i></p>	2
14.	<p>Неодонтогенні запальні процеси щелепно-лицевої ділянки (фурункули, карбункули, бешиха). Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення та шляхи їх запобігання.</p> <p><i>Етіологія, класифікація фурункулів обличчя. Клінічні ознаки інфільтративної та абсцедуючої форм фурункулу. Особливості перебігу карбункула обличчя. Діагностика, диференційна діагностика, методи лікування. Показання до госпіталізації дітей з фурункулами та карбункулами. Ускладнення, їх запобігання та профілактика. Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика та лікування бешихи.</i></p>	2
15.	<p>Одонтогенні та неодонтогенні абсцеси і флегмони щелепно-лицевої ділянки. Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД. Особливості клінічного перебігу, методи діагностики, хірургічна допомога дітям в умовах поліклініки та стаціонару.</p> <p><i>Закономірності клінічного перебігу запальних процесів м'яких тканин ЩЛД у дітей. Класифікація абсцесів. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика поверхневих та глибоких абсцесів. Принципи лікувальної тактики. Визначення безпечних ліній розтину при хірургічному</i></p>	2

	<i>лікуванні. Класифікація флегмон ЩЛД. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон, розташованих навколо верхньої і нижньої щелепи. Закономірності перебігу поверхневих та глибоких флегмон в залежності від локалізації. Флегмона Жансуля-Людвіга. Діагностика, диференційна діагностика. Принципи хірургічного та медикаментозного лікування. Ускладнення флегмон та їх профілактика.</i>	
16.	<p>Анатомічні особливості будови та функціональна активність СНЩС у дітей в залежності від віку. Гострі та хронічні запальні захворювання СНЩС у дітей. Юнацька дисфункція СНЩС. Вторинний деформівний остеоартроз, анкілоз. Методи обстеження, діагностика, диференційна діагностика, принципи комплексного лікування, профілактичні заходи.</p> <p><i>Особливості будови скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) у дітей залежно від віку. Класифікація захворювань СНЩС. Етіологія артритів. Методи обстеження хворих з патологією СНЩС. Клінічні прояви гострого артриту СНЩС. Вторинний деформуючий артроз, анкілоз. Причини розвитку, діагностика, диференційна діагностика, клінічний перебіг. Принципи та етапи хірургічного, медикаментозного лікування. Реабілітація таких хворих. Ревматоїдний та ревматичний артрит. Діагностика, диференційна діагностика, принципи комплексного лікування. Ускладнення та їх профілактика.</i></p>	2
Змістовий модуль 4. Травматичні ушкодження м'яких тканин, зубів та кісток ЩЛД у дітей. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Вроджені вади розвитку обличчя.		
17.	<p>Травматичні ушкодження м'яких тканин (забиття, гематома, садно, рана). Класифікація ушкоджень м'яких тканин ЩЛД, особливості клінічного перебігу раньового процесу в залежності від локалізації та характеру ушкодження. Основні принципи хірургічної обробки ран.</p> <p><i>Анатомо-фізіологічні особливості будови м'яких тканин обличчя, що впливають на перебіг раньового процесу. Класифікація, етіологія, особливості клінічних проявів травматичних пошкоджень м'яких тканин обличчя (забиття, гематома, садна, рани). Види хірургічної обробки та особливості її проведення в залежності від локалізації. Строки проведення та методика первинної хірургічної обробки (ПХО) ран без та з дефектом тканин. Фармакологічні препарати для первинної хірургічної обробки ран. Укушена рана обличчя. Особливості ПХО укушених ран обличчя. Показання до проведення антирабічної та протиправцевої вакцинації. Вільна пересадка шкірних та шкірно-хрящових клаптів: показання, протипоказання, ускладнення та їх профілактика. Методи профілактики рубцевої деформації тканин.</i></p>	2
18.	<p>Термічні та хімічні опіки м'яких тканин обличчя у дітей. Особливості клінічних проявів, принципи лікування. Відмороження, електротравма. Клініка, діагностика, принципи лікування.</p> <p><i>Класифікація, етіологія, особливості клінічних проявів, діагностика та принципи лікувальної тактики щодо опіків та відморожень ЩЛД у дітей. Первинна медична допомога при опіках хімічного генезу та електроопіках. Методи визначення площі опіку. Клініка, діагностика та лікування опікового шоку.</i></p>	2
19.	<p>Травматичні ушкодження зубів (забій, вивих – повний, неповний) у дітей. Травматичні ушкодження кісток (переломи нижньої та верхньої щелеп, вилицевого комплексу) у дітей. Класифікація ушкоджень кісток обличчя. Особливості клінічного перебігу, поєднана та комбінована травма, принципи лікування.</p>	2

	<i>Травматичні пошкодження зубів у дітей (забій, вивихи, переломи). Травматичні пошкодження кісток ЩЛД у дітей – переломи верхньої та нижньої щелепи. Статистика, етіологія. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування в різному віці та реабілітація таких хворих. Особливості лікування переломів в період змінного прикусу. Види іммобілізації. Показання до проведення остеосинтезу у дітей. Комбінована та поєднана травма ЩЛД у дітей.</i>	
20.	Класифікація аномалій розвитку слизової оболонки порожнини рота, клінічні прояви, методи усунення нетипово прикріплених вуздечок губ та язика, мілкового присінку рота, комплексна реабілітація. <i>Особливості розвитку слизової оболонки порожнини рота. Визначення норми прикріплення вуздечок губ, язика, глибини присінку та інші. Класифікація, клінічні прояви аномалійного прикріплення вуздечок губ, язика, мілкового присінку та інші. Анатомо-фізіологічні порушення обумовлені аномаліями розвитку слизової оболонки порожнини рота. Показання, строки та методи хірургічного втручання при коротких вуздечках губ і язика, мілкому присінку. V-подібна пластика вуздечки верхньої губи. Комплексна реабілітація.</i>	2
21.	Вроджені вади розвитку ЩЛД у дітей. Ембріогенез обличчя, класифікація, етіологічні провокуючі чинники. Вроджені незрошення верхньої губи та коміркового відростка. Клініка, діагностика. Обґрунтування термінів та методик хірургічного лікування. <i>Ембріогенез обличчя. Статистика, класифікація, причини виникнення вроджених незрошень верхньої губи та коміркового відростка. Клініка, діагностика, строки та методи хірургічного лікування незрошень верхньої губи та коміркового відростка. Комплексна реабілітація хворих.</i>	2
22.	Вроджені незрошення твердого та м'якого піднебіння. Класифікація, клініка, діагностика, обґрунтування термінів проведення та вибір методик хірургічного втручання. Принципи комплексної реабілітації Колобома. Синдроми: оро-фаціальний-дигітальний, П'єра-Робена, Франческетті, I-II зябрової дуги. <i>Етіологія вроджених незрошень твердого та м'якого піднебіння. Статистика, класифікація. Клініка, діагностика, строки та методи хірургічного лікування. Принципи щадної ураностафілопластики за методикою Л.В.Харькова. Проблеми хірургічного лікування дітей з двобічним наскрізним незрошенням піднебіння. Етапи ортодонтичної та логопедичної реабілітації хворих з незрошеннями піднебіння. Синдроми: оро-фаціальний-дигітальний, П'єра-Робена, Франческетті, I-II зябрової дуги, клінічні прояви.</i>	2
23.	Тестовий контроль модуля 1	2
24.	Підсумковий модульний контроль модуля 1.	2
	Разом за модулем 1.	120
Модуль 2. Пухлини та пухлиноподібні новоутворення тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей		
Змістовий модуль 1. Доброякісні пухлини, пухлиноподібні утворення м'яких тканин і кісток щелепно-лицевої ділянки у дітей. Класифікація, етіологія. Принципи діагностики, диференційна діагностика, методи лікування та реабілітація дітей з новоутвореннями.		
1.	Доброякісні пухлини м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей (гемангіома, лімфатичні мальформації, ліпома, невус, фіброма, тератома) етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика. Показання до інфузійної терапії при проведенні оперативних втручань на м'яких тканинах. ЦСР – 10 Зменшення нерівності: Доступності діагностичних методів для різних	6

	<p>груп населення).</p> <p><i>Судинні новоутворення м'яких тканин. Етіологія. Класифікація. Діагностика та диференційна діагностика гемангіом і лімфангіом. Методи лікування капілярних, кавернозних та мішаних гемангіом. Принципи лікування різних форм лімфангіом. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування фіброми, тератоми, атероми, папіломи. Класифікація, особливості клініки та лікування невусів. Показання до проведення інфузійної терапії при оперативних втручаннях з приводу судинних пухлин.</i></p>	
2.	<p>Пухлиноподібні утворення м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей (дермоїдна та епідермоїдна кісти, кісти та нориці обличчя і шиї) етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування. Кісти малих та великих слинних залоз. Нейрофіброматоз. Етіологія, клініка, діагностика, комплексне лікування та реабілітація.</p> <p><i>Патогномонічні симптоми, особливості діагностики, диференційна діагностика епідермоїдних і дермоїдних кіст, тератом, атером папілом.. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування вроджених серединних та бічних кіст і нориць шиї. Особливості клінічних проявів, діагностики та лікування нейрофіброматозу у дітей. Прогноз захворювання. Анатомічна будова, топографічна анатомія слинних залоз у дітей різного віку. Особливості клінічного перебігу та рентгенологічна картина плеоморфної та монорморфної аденоми. Особливості проявів та хірургічного лікування ретенційних кіст малих слинних залоз, ранул та кіст типу «піскового годинника». Діагностика, диференційна діагностика пухлин та пухлиноподібних новоутворень слинних залоз. Ускладнення під час лікування пухлин м'яких тканин, запобігання їх та методи усунення.</i></p>	6
3.	<p>Доброякісні пухлини щелеп у дітей (остеобластокластома, остеома, остеїд-остеома, амелобластома, одонтома, цементома, хондрома), етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, клініка, методи лікування. Пухлиноподібні утворення щелеп (щелепні кісти, епуліс, фіброзна дисплазія, фіброзна остеодистрофія), клініка, методи діагностики, диференційна діагностика та способи лікування. Реабілітація дітей після цистектомії та цистотомії.</p> <p><i>Етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування остеобластокластоми, остеом, остеїд-остеом, одонтоми, цементоми, хондроми. Диференційна діагностика гігантоклітинного та банального епулісу. Особливості гістологічної будови, клініко-рентгенологічні форми, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування амелобластоми у дітей. Етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування щелепних кіст, фіброзної дисплазії, фіброзної остеодистрофії. Рентгенологічна діагностика остеогенних і одонтогенних пухлин з доброякісними та злоякісними новоутвореннями щелеп.</i></p>	6
<p>Змістовий модуль 2. Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток щелепно-лицевої ділянки у дітей. Класифікація, етіологія. Принципи діагностики, диференційна діагностика, та лікування. Вроджені вади розвитку обличчя, травматичні пошкодження м'яких тканин, зубів та кісток ЩЛД у дітей.</p>		
4.	<p>Злоякісні пухлини тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей. Класифікація. Етіологія, патогенез, клініка, методи діагностики, диференційна діагностика. Первинна верифікація злоякісних пухлин. Принципи комплексного лікування, диспансеризації та реабілітації.</p> <p>ЦСР – 3 Міцне здоров'я: забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці; зниження ризиків і регулювання національних і глобальних ризиків для здоров'я.</p>	6

	<i>Класифікація. Етіологія, патогенез, сучасні методи діагностики. Особливості клінічного перебігу, патогномонічні рентгенологічні ознаки, диференційна діагностика злоякісних пухлин м'яких тканин і щелеп. Паранеопластичний синдром. Первинна верифікація злоякісних пухлин. Види біопсій. Принципи лікування та диспансеризації.</i>	
5.	Загальна характеристика перебігу запальних процесів тканин щелепно-лищевої ділянки у дітей. Вроджені вади розвитку обличчя у дітей. Травматичні ушкодження ЩЛД у дітей. <i>Закономірності клінічного перебігу запальних процесів м'яких тканин ЩЛД у дітей (періостит, остеомієліт, лімфаденіт). Класифікація, етіологія, вроджених вад розвитку обличчя. Клініка, діагностика, строки та методи хірургічного лікування незрощень верхньої губи, коміркового відростка та піднебіння. Комплексна реабілітація хворих. Анатомо-фізіологічні особливості будови м'яких тканин обличчя, що впливають на перебіг ранового процесу. Класифікація, етіологія, особливості клінічних проявів травматичних пошкоджень ЩЛД. Види хірургічної обробки та особливості її проведення в залежності від локалізації. Строки проведення та методика первинної хірургічної обробки ран без та з дефектом тканин.</i>	6
6.	Тестовий контроль. Підсумковий модульний контроль Модулю 2.	6
7.	Разом за модулем 2.	36
8.	Разом за дисципліну.	90

Самостійна робота

№ п/п	Зміст	Кількість годин
Модуль 1. Знеболення та видалення зубів у дітей, запальні захворювання тканин щелепно-лищевої ділянки. Травматичні ушкодження м'яких тканин, зубів та кісток обличчя у дітей. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Вроджені вади розвитку обличчя.		
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка	33
2.	Підготовка до поточних контрольних заходів	11
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
4.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять	
	СРС 1. Етіологія, патогенез та клінічні прояви непритомності, колапсу, анафілактичного шоку у дітей, надання невідкладної допомоги. <i>Невідкладні стани в дитячій хірургічній стоматології на амбулаторному прийомі та в стаціонарі. Етіологія, патогенез та клінічні прояви непритомності, колапсу, анафілактичного шоку у дітей. Протоколи надання невідкладної допомоги дітям при непритомності, колапсі, анафілактичному шоці. Фармакологічні препарати, особливості дозування у дітей.</i>	3
	СРС 2. Утруднене прорізування тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку. Особливості клінічних проявів та лікувальна тактика. <i>Етіологія, патогенез та клінічні прояви утрудненого прорізування тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку. Хірургічні методи лікування гострих перикоронаритів у дітей. Протизапальна терапія при хірургічних методах лікування перикоронарит.</i>	3
	Разом за Модуль 1	56
Модуль 2. Пухлини та пухлиноподібні новоутворення тканин щелепно-лищевої ділянки у дітей		
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка	30
2.	Підготовка до поточних контрольних заходів	6

3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
4.	Разом за Модуль 2	42
	Разом з дисципліни	98

Індивідуальні завдання

1. Робота в студентському науковому гуртку з оформленням тез для матеріалів науково-практичних конференцій.
2. Підготовка доповідей на студентську наукову конференцію.
3. Створення відеотеки навчальних методик хірургічних втручань в ЩЛД у дітей.
4. Виготовлення засобів для унаочнення навчання (таблиці, препарати, тематичні фото – матеріали, мультимедійні презентації тощо).
5. Участь у профільних студентських олімпіадах з дисципліни.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю Модуля 1. «Знеболення та видалення зубів у дітей, запальні захворювання тканин щелепно-лицевої ділянки. Травматичні ушкодження м'яких тканин, зубів та кісток обличчя у дітей. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Вроджені вади розвитку обличчя».

1. Анатомо-фізіологічні закономірності будови тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей у віковому аспекті і систем організму дитини, що впливають на перебіг хірургічних стоматологічних захворювань.
2. Класифікація методів знеболювання (загальне, місцеве, їх види) тканин щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД). Принципи седативно-медикаментозної підготовки до хірургічних втручань в ЩЛД. Показання, протипоказання.
3. Види загального знеболювання та речовини, які використовуються для його проведення. Особливості проведення наркозу в ЩЛД. Показання та протипоказання до загального знеболювання в умовах поліклініки та стаціонару.
4. Особливості аплікаційного та інфільтраційного знеболювання тканин ЩЛД у дітей.
5. Техніка провідникових анестезій на верхній щелепі у дітей різного віку.
6. Техніка провідникових анестезій на нижній щелепі у дітей різного віку.
7. Анестетики, які застосовуються для місцевого знеболення тканин ЩЛД.
8. Місцеві ускладнення під час проведення провідникової анестезії, їх попередження.
9. Загальні ускладнення під час проведення місцевого знеболювання та їх попередження.
10. Етіологія, патогенез та клінічні прояви непритомності, колапсу, анафілактичного шоку у дітей, надання невідкладної допомоги. (СРС)
11. Набряк Квінке. Клінічні прояви. Невідкладна допомога.
12. Показання та протипоказання до видалення постійних та тимчасових зубів.
13. Етапи операції видалення зуба та особливості їх проведення. Особливості видалення тимчасових та постійних зубів.
14. Ускладнення під час та після операції видалення зубів, їх профілактика та лікування.
15. Післяекстракційні кровотечі. Клініка, діагностика та їх лікування.
16. Видалення зубів у дітей із захворюванням серцево-судинної системи, цукровим діабетом, захворюваннями системи крові.
17. Гострий одонтогенний періостит щелеп у дітей. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості діагностики та лікування
18. Хронічний періостит щелеп. Етіологія, класифікація та особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
19. Диференційна діагностика гострого та хронічних періоститів щелеп.
20. Остеомієліт щелеп. Класифікація, теорії виникнення остеомієлітів.
21. Гострий одонтогенний остеомієліт щелеп у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика Принципи лікування.

22. Гострий гематогенний остеомієліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика.
23. Ускладнення та наслідки гострого одонтогенного та гематогенного остеомієліту щелеп. Реабілітація хворих з гострим одонтогенним остеомієлітом. Профілактика захворювання.
24. Хронічний остеомієліт у дітей. Класифікація, етіологія, патогенез, клініко-рентгенологічна характеристика, диференційна діагностика.
25. Хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Клініко-рентгенологічні форми хронічного одонтогенного остеомієліту. Показання до хірургічного лікування.
26. Лікування та профілактика хронічних остеомієлітів щелеп. Прогноз при хронічних остеомієлітах. Реабілітація хворих на хронічний остеомієліт.
27. Утруднене прорізування тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку. Особливості клінічних проявів та лікувальна тактика. (СРС)
28. Анатомічні особливості будови та функціональна активність скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) у дітей в залежності від віку.
29. Методи обстеження пацієнтів з захворюваннями СНЩС у дітей.
30. Артрити СНЩС. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
31. Ревматоїдний артрит СНЩС. Етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.
32. Травматичний артрит СНЩС. Етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.
33. Хронічні артрити СНЩС. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Комплексне лікування. Ускладнення та наслідки.
34. Анкілоз СНЩС. Етіологія, діагностика, диференційна діагностика, клінічні ознаки одно- та двобічного анкілозу.
35. Вторинний деформівний остеоартроз (ВДОА) СНЩС. Клініка, принципи діагностики, диференційна діагностика та лікування.
36. Одонтогенні запальні кісти щелеп від постійних та тимчасових зубів. Причини виникнення. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування .
37. Клініко-рентгенологічні, диференційно-діагностичні ознаки одонтогенних запальних кіст.
38. Лімфаденіти ЩЛД у дітей. Особливості функціональної активності лімфатичної системи у віковому аспекті. Класифікація лімфаденітів.
39. Гострий одонтогенний лімфаденіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи комплексного лікування.
40. Хронічний лімфаденіт ЩЛД. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування хронічних лімфаденітів ЩЛД у дітей.
41. Комплексне лікування гострих серозних та гнійних лімфаденітів ЩЛД у дітей.
42. Диференційна діагностика лімфаденітів ЩЛД. Мігруюча гранульома. Псевдопаротит Герценберга. Філіноз. Лімфогранулематоз. Лейкоз. Клінічні прояви в ЩЛД.
43. Специфічні захворювання: актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, СНІД та ВІЛ – інфекції: клінічні прояви в ЩЛД у дітей у диференційно-діагностичному аспекті.
44. Фурункул, карбункул, бешиха ЩЛД. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення у дітей та їх профілактика.
45. Абсцес та флегмона щелепно-лицевої ділянки. Класифікація. Етіологія та методи їх діагностики.
46. Клініка та діагностика абсцесів, флегмон, розташованих в ділянці верхньої та нижньої щелеп.
47. Комплексне лікування абсцесів та флегмон ЩЛД. Хірургічна допомога дітям з абсцесами та флегмонами. Можливі ускладнення та їх профілактика.
48. Класифікація запальних захворювань слинних залоз. Методи діагностики захворювань слинних залоз.

49. Гострий епідемічний паротит. Етіологія, патогенез, клініка та лікування, ускладнення.
50. Гострий неепідемічний паротит. Етіологія, патогенез та клініка. Лікування гострих паротитів.
51. Хронічний паренхіматозний сіалоаденіт. Клініко-рентгенологічна характеристика, диференційна діагностика та комплексне лікування.
52. Калькульозний субмаксиліт. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
53. Травматичні ушкодження зубів. Класифікація, діагностика, клініка.
54. Вивихи тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика, особливості лікування у дітей різного віку.
55. Переломи тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика, особливості лікування у дітей різного віку.
56. Клінічні прояви ран будь-якої етіології ЩЛД у дітей.
57. Первинна хірургічна обробка ран її класифікація.
58. Термічні ураження тканин ЩЛД у дітей (опіки, відмороження), класифікація. Клініка, діагностика, принципи лікування. Електротравма.
59. Класифікація переломів нижньої щелепи. Клініка, діагностика, методи лікування в залежності від віку дитини.
60. Класифікація переломів верхньої щелепи. Клініка, діагностика, методи лікування в залежності від віку дитини.
61. Комплексне лікування переломів верхньої щелепи в залежності від тяжкості травми та віку дитини.
62. Особливості лікування переломів щелеп у дітей в період змінного прикусу.
63. Аномалія розвитку вуздечки верхньої губи. Класифікація. Клінічні прояви, строки та методики хірургічного лікування.
64. Аномалія розвитку вуздечки нижньої губи, присінку рота. Клінічна картина, показання, строки та методики хірургічного лікування.
65. Аномалія розвитку вуздечки язика. Клінічна картина, показання, строки та методики хірургічного лікування.
66. Вроджені вади розвитку ЩЛД у дітей. Ембріогенез обличчя, етіологічні провокуючі чинники, класифікація. Синдроми: оро-фаціально-дигітальний, П'єра-Робена, Франческетті, I-II зябрової дуги.
67. Вроджене ізольоване незрощення верхньої губи, клінічна картина, терміни та методики хірургічного втручання.
68. Вроджене незрощення верхньої губи та коміркового відростка. клінічна картина, терміни та методики хірургічного втручання.
69. Вроджене одностороннє наскрізне незрощення верхньої губи та піднебіння. Клініка, терміни та методики хірургічного втручання.
70. Вроджене двостороннє наскрізне незрощення верхньої губи та піднебіння. Клініка, терміни та методики хірургічного втручання.
71. Вроджене одностороннє незрощення твердого та м'якого піднебіння. Класифікація, клініка, діагностика, обґрунтування термінів та вибір методик хірургічного втручання.
72. Вроджене двостороннє незрощення твердого і м'якого піднебіння. Доопераційна підготовка дітей, строки та терміни хірургічного втручання.
73. Анатомічні і функціональні порушення, які обумовлені незрощеннями верхньої губи і піднебіння. Принципи комплексного лікування та реабілітації.
74. Вільна пересадка шкіри. Показання, протипоказання. Методика забору шкіри. Післяопераційне ведення. Ускладнення вільної пересадки шкіри.
75. Вільна пересадка шкірно-хрящового та хрящового клаптів за Суловим. Показання, протипоказання. Методика забору матеріалу. Післяопераційне ведення. Ускладнення та їх попередження.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю Модуля 1. «Знеболення та видалення зубів у дітей, запальні захворювання тканин щелепно-лицевої ділянки. Травматичні ушкодження м'яких тканин, зубів та кісток обличчя у дітей. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Вроджені вади розвитку обличчя».

1. Правильно зібрати анамнез та оформити медичну документацію хворих з запальними процесами м'яких тканин та щелеп, травмами щелепно-лицевої ділянки.
2. Правильно сформулювати діагноз з запальними процесами та травмами щелепно-лицевої ділянки у дітей.
3. Розшифрувати рентгенограми та поставити попередній діагноз у хворих з запальними процесами і травмами щелеп у дітей.
4. Оформити медичну історію хвороби.
5. Зробити виписку з історії хвороби.
6. Провести аплікаційне знеболювання м'яких тканин у дітей.
7. Провести інфільтраційне знеболювання тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей.
8. Провести провідникове знеболювання нижньої щелепи.
9. Провести провідникове знеболювання верхньої щелепи.
10. Видалити тимчасові та постійні зуби на верхній та нижній щелепі.
11. Накласти П-подібний шов на лунку у разі виникнення кровотечі після видалення зуба.
12. Провести розтин періостального абсцесу з локалізацією на вестибулярній поверхні коміркового відростку та на піднебінні.
13. Провести розтин поверхневого абсцесу м'яких тканин.
14. Призначити комплексне лікування при запальних процесах щелепно-лицевої ділянки у дітей.
15. Надати медичну допомогу при непритомності, колапсі, анафілактичному шоці, набряку Квінке.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю Модуля 2 «Пухлини та пухлиноподібні новоутворення тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей».

1. Класифікація доброякісних пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
2. Гемангіома (капілярна, кавернозна, гілляста) щелепно-лицевої ділянки. Закономірності клінічного перебігу, діагностика та способи лікування.
3. Клініка та диференційна діагностика поверхневих та глибоких гемангіом ЩЛД у дітей.
4. Клініка та діагностика мішаних гемангіом щелепно-лицевої ділянки та методи лікування.
5. Переваги та недоліки основних методів лікування гемангіом щелепно-лицевої ділянки.
6. Лімфангіоми ЩЛД. Класифікація, клініка, діагностика та лікування.
7. Диференційна діагностика лімфангіом щелепно-лицевої ділянки від інших м'якотканних пухлин.
8. Нейрофіброматоз. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
9. Невуси обличчя. Клініка, діагностика, методи лікування.
10. Кісти слинних залоз. Клініка, діагностика, методи лікування.
11. Атерома. Клініка, діагностика, лікування.
12. Серединна кіста та нориця шиї. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
13. Бокова кіста та нориця шиї. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
14. Дермоїдна кіста щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, методи лікування.
15. Епідермоїдна кіста щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, методи лікування.

16. Фіброма, ліпома. Клініка, діагностика, лікування
17. Класифікація доброякісних пухлин та пухлиноподібних утворень кісток ЩЛД у дітей.
18. Остеобластокластома. Класифікація, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
19. Диференційна діагностика остеобластокластоми з іншими новоутвореннями та злоякісними пухлинами ЩЛД.
20. Остеома. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
21. Паратиреоїдна остеодистрофія. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
22. Фіброзна остеодисплазія. Етіологія, клініка, діагностика диференційна діагностика, принципи лікування.
23. Одонтогенні кісти верхньої та нижньої щелеп від тимчасових та постійних зубів. Діагностика, диференційна діагностика, клініко-рентгенологічна картина, методи лікування.
24. Фолікулярна кіста. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
25. Диференційна діагностика кіст щелеп.
26. Банальний та гігантоклітинний епулід. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
27. Амелобластома. Клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Диференційна діагностика амелобластоми з іншими пухлинами щелеп.
28. Одонтома та cementoма. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
29. Диференційна діагностика одонтогенних пухлин з іншими пухлинами щелеп.
30. Методи лікування одонтогенних пухлин щелеп.
31. Класифікація та загальні клінічні ознаки злоякісних пухлин м'яких тканин та кісток ЩЛД у дітей.
32. Методи діагностики злоякісних пухлин ЩЛД.
33. Біопсія злоякісних пухлин, правила та методика її виконання.
34. Патоморфологічні та інші додаткові ознаки злоякісних пухлин ЩЛД.
35. Диференційна діагностика злоякісних і доброякісних пухлин ЩЛД.
36. Саркома Юінга. Остеосаркома. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування.
37. Комплексне лікування злоякісних пухлин ЩЛД. Променева та хіміотерапія. Ускладнення та їх профілактика.
38. Класифікація ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
39. Клінічні прояви ран будь-якої етіології ЩЛД у дітей.
40. Первинна хірургічна обробка ран ЩЛД її класифікація.
41. Травми м'яких тканин порожнини рота і навколоротової ділянки. Особливості клінічних проявів та лікування.
42. Термічні ураження тканин ЩЛД у дітей (опіки, відмороження), класифікація. Клініка, діагностика, принципи лікування. Електротравма.
43. Травматичні ушкодження зубів. Класифікація, діагностика, клініка.
44. Вивихи тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика, особливості лікування у дітей різного віку.
45. Переломи тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика, особливості лікування у дітей різного віку.
46. Класифікація переломів нижньої щелепи. Клініка, діагностика, методи лікування в залежності від віку дитини.
47. Класифікація, переломів верхньої щелепи. Клініка, діагностика, методи лікування в залежності від віку дитини.
48. Комплексне лікування переломів верхньої щелепи в залежності від тяжкості травми та віку дитини.

49. Особливості лікування переломів щелеп у дітей в період змінного прикусу.
50. Класифікація аномалій розвитку слизової оболонки порожнини рота, клінічні прояви, методи усунення нетипово прикріплених вуздечок верхньої губи та язика, комплексна реабілітація.
51. Вроджені вади розвитку ЩЛД у дітей. Ембріогенез обличчя, класифікація, етіологічні провокуючі чинники.
52. Вроджене ізольоване одnobічне незрощення верхньої губи. Клініка, діагностика. Обґрунтування термінів та методик хірургічного лікування.
53. Вроджене одnobічне незрощення верхньої губи та коміркового відростка, м'якого і твердого піднебіння. Клініка, діагностика. Обґрунтування термінів та методик хірургічного лікування.
54. Вроджене двобічне незрощення верхньої губи та коміркового відростка, м'якого і твердого піднебіння. Клініка, діагностика. Обґрунтування термінів та методик хірургічного лікування.
55. Вроджене ізольоване незрощення м'якого і твердого піднебіння. Клініка, діагностика. Обґрунтування термінів та методик хірургічного лікування.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю Модуль 2 «Пухлини та пухлиноподібні новоутворення тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей».

1. Вміти виконати місцеве знеболювання нижньої щелепи внутрішньо-та позаротовими методами.
2. Вміти виконати провідникове знеболювання верхньої щелепи внутрішньо-та позаротовими методами.
3. Вміти виконати аплікаційне та інфільтраційне знеболювання тканин ЩЛД.
4. Зробити розтин тканин ЩЛД при запальних процесах (абсцесах, інфільтратах).
5. Призначити консервативну терапію та фізметоди із захворюваннями тканин ЩЛД.
6. Призначити додаткові методи обстеження, які необхідні для встановлення діагнозу (дослідження крові, сечі, мазок-відбиток з слизової оболонки, взяття пунктатів, гною).
7. Призначити рентгенологічне обстеження тканин ЩЛД.
8. Вміти зробити типове та атипове видалення тимчасових та постійних зубів.
9. Видалити конкремент із переднього відділу протоки слинної залози.
10. Зробити пункцію новоутворень м'яких тканин та кісток ЩЛД.
11. Вправити вивих нижньої щелепи.
12. Правильно вибрати та направити хворого у лікувальну установу в разі необхідності консультації суміжних спеціалістів.
13. Видалити доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення в амбулаторних умовах (атерому, ретенційну кісту слизової оболонки порожнини рота, невеликі кісти щелеп, папілому).
14. Вміти виконати реплантацію зуба, резекцію верхівки кореня зуба.
15. Провести первинну хірургічну обробку рани м'яких тканин ЩЛД без дефекту.
16. Зробити іммобілізацію зубів у разі їх пошкодження.
17. Накласти назубо-ясеневу шину у разі перелому тіла нижньої щелепи.
18. Виконати біопсію невеликих пухлин ЩЛД.
19. Виконати цистотомію.
20. Надати невідкладну швидку допомогу у разі втрати свідомості, шоці, кровотечах, асфіксіях, колапсі, набряку Квінке.
21. Знати показання до госпіталізації дітей в щелепно-лицеве відділення.
22. Знати принципи деонтологічної роботи з дітьми із захворюваннями ЩЛД.
23. Вміти оформити документи дітям із захворюваннями ЩЛД для отримання соціальної пенсії.

Методи навчання

На кафедрі в навчальному процесі використовуються наступні методи навчання:

- **вербальні/словесні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (різні види вправлення, виконання медичних стоматологічних маніпуляцій, практики);
- **пояснювально-ілюстративний** - передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- **проблемного викладу;**
- **презентації;**
- **бесіди та тематичні дискусії;**
- **електронні лекції;**
- **частково-пошукові;**
- **дистанційні консультації.**

Форми та методи оцінювання.

На кафедрі при вивченні навчальної дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» згідно з нормативно-правовими актами, що регулюють організацію навчального процесу, контрольні заходи по оцінюванню навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ПДМУ включають наступні форми контролю: поточний та підсумковий. використовуються наступні методи поточного контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, програмований контроль, а також методи самоконтролю для самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Усне опитування на кафедрі застосовується в послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді. За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння знаннями, вміннями та навичками з дисципліни, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Письмовий тестовий контроль. Для визначення рівня сформованості знань і вмінь користуються методом тестів. Використовуються тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Тести закритої форми передбачають вибір відповіді з певної кількості варіантів. Серед таких тестів виокремлюють тест-альтернативу, тест-відповідність. Тестова перевірка проводиться кожного практичного заняття з усіх основних питань теми.

Програмний контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки можуть здійснюватися за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання поточної навчальної діяльності на кафедрі дитячої хірургічної стоматології проводиться науково-педагогічними працівниками під час практичних занять. Реалізується поточний контроль у формі письмового тестування, вирішення

ситуаційних завдань, усного опитування на практичних заняттях. Критерії оцінювання ПМК з дитячої хірургічної стоматології доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни (перше практичне заняття) та представлені в **таблиці 1**.

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує ПМК. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

- підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);
- для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;
- середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану студентом.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і складає 72 бала (3,0 середній бал).

В разі, якщо у студента середній бал з модуля дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» менше 3,0 йому необхідно відпрацювати таку кількість незадовільних оцінок, щоб середній бал із дисципліни дорівнював 3,0.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу Модуля 1 (8 семестр) та Модуля 2 (10 семестр) і проводиться, на останньому практичному занятті модуля.

До ПМК з дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних, та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля та виконали всі вимоги передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля з дитячої хірургічної стоматології мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 2, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Підсумковий модульний контроль Модулю 1 та Модулю 2. з дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» відбувається за єдиною схемою та складається з двох послідовних частин. Перша частина проходить у вигляді тестування: тест вміщує 40 тестових завдань з бази ліцензійного іспиту «Крок 2. Стоматологія», прохідним критерієм якого є 75% (30) вірних відповідей. Після отримання прохідного результату з тестування проводиться друга частина - усна, яка оцінює теоретичну та практичну підготовку і складається з двох теоретичних питань, клінічної задачі та рентгенологічного знімку.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів з них до 120 балів за поточну успішність (табл.2).

Таблиця 2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		

2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	Е	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130		
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136	Д	
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140		
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152	С	4 добре
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168	В	
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184	А	5 відмінно
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Перед проведенням ПМК завідувач навчальної частини кафедри отримує відомості в деканаті під свій особистий підпис. Викладач, який проводить ПМК, призначається завідувачем кафедри і затверджується у відповідному графіку.

При оцінюванні ПМК враховуються відмітки за усі контрольні завдання. Максимальна кількість балів за тестування дорівнюється 40 балам (1 бал за 1 тестове завдання), мінімальна кількість балів – 30 балів, відповідно прохідному критерію (75% вірних відповідей). Оцінка за усну частину, яка складається з двох теоретичних питань, клінічної задачі та рентгенологічного знімку, нараховується наступним чином: мінімальна кількість балів 20 балів, максимальна – 40 балів. Кожне завдання (два теоретичних питання, клінічна задача та рентгенологічний знімок) оцінюється:

- 9-10 балів – студент володіє не менш ніж 90% знань з питань усної частини. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практичне завдання виконується в повному обсязі.
- 7-8 балів – студент володіє знаннями в обсязі не менш ніж 75 – 89% з питань усної частини, допускає несуттєві помилки, які виправляє. Практичне завдання виконується в повному обсязі, допускаються незначні помилки.
- 5-6 балів – студент володіє знаннями по темі в обсязі не менше 60 – 74% з питань усної частини. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не відкореговують. Не в повному обсязі виконує практичне завдання.
- 0 балів – студент не показав необхідний мінімум знань в межах 59% з питань усної частини. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Практичними навичками не володіє.

Кількість балів за ПМК розраховується за формулою:

Кількість балів за ПМК = кількість балів за тестування + кількість балів за 1-е теоретичне питання + кількість балів за 2-е теоретичне питання + кількість балів за ситуаційну задачу + кількість балів за опис рентгенологічного знімку.

Мінімальна кількість балів:

$$30 \text{ б.} + 5 \text{ б.} + 5 \text{ б.} + 5 \text{ б.} + 5 \text{ б.} = 50 \text{ б.}$$

Максимальна кількість балів:

$$40 \text{ б.} + 10 \text{ б.} + 10 \text{ б.} + 10 \text{ б.} + 10 \text{ б.} = 80 \text{ б.}$$

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК оцінюються «незадовільно».

Науково-педагогічний працівник, що проводив ПМК, вносить у «Відомості підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента не пізніше як на наступний день та закріплює особистим підписом. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів. Інформація про здобувачів освіти, яким не зарахований ПМК з дитячої хірургічної стоматології з точним зазначенням причини не зарахування також вноситься до «Відомості підсумкового модульного контролю» та індивідуальні навчальні плани студентів з позначкою «н/д» (не допущений) позначка «н/з» (не з'явився) у колонці «бали за ПМК». «Відомість підсумкового модульного контролю» завідувач навчальної частини кафедри передає до деканату того ж дня.

Здобувач вищої освіти має право на складання та два перескладання ПМК з дитячої хірургічної стоматології. Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом. Персональна відомість перескладання ПМК заповнюється завідувачем кафедри або уповноваженою ним особою у двох примірниках, один з яких залишається на кафедрі, другий у день заповнення повертається в деканат завідувачем навчальної частини кафедри дитячої хірургічної стоматології.

https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApmMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Методичне забезпечення

1. Робочий навчальний план.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Силабус з навчальної дисципліни.
4. Тематичні плани лекцій.
5. Тематичні плани практичних занять.
6. Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до ПМК.
7. Перелік практичних навичок до ПМК.
8. Тематичні комплекти тестових завдань формату «Крок 2».
9. Комплекти результатів додаткових методів дослідження, фото- відеоматеріали за темами Модулю 1 та Модулю 2.
10. Навчальні посібники підготовлені науково-педагогічними працівниками кафедри.
11. Мультимедійні презентації тематичного спрямування.
12. Наочні матеріали.
13. Навчально-методична література.

Рекомендована література

Базова

1. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: нац. Підруч. / Л.М. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін.; за ред. проф. Л.М. Яковенко. – 2-е вид., переробл. та доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 496 с.: кольор. вид.

Допоміжна

1. Ткаченко П. І., Дмитренко М. І., Старченко І. І., Чоловський М. О. Хірургічна ортодонція / Монографія. - Полтава, 2020. - 108 с.
2. Тестові завдання для підготовки до ліцензійованого іспиту "Крок 2. Стоматологія" з дитячої стоматології [Текст] = Test Items for Licensing Examination "Krok 2. Stomatology" on Paediatric Dentistry: навч.-метод. посіб. / О. І. Годованець, А. В. Котельбан, М. П. Митченко [та ін.] ; М-во охорони здоров'я України, Буковин. держ. мед. ун-т. - Чернівці: БДМУ, 2021. - 178 с. - Текст англ.
3. Acute and Chronic Maxillofacial Lymphadenitis in Children / P.I. Tkachenko, S.O. Bilokon, N.M. Lokmatova, Y.V. Popelo, N.M. Korotych; PSMU. – Lviv: Publishing “Magnolia 2006”, 2022. – 124 p.
4. Pediatric surgical dentistry. Outpatient treatment [Text]: Learning guide for international master's students, who are trained in specialty 221 "Stomatology" in higher education institutions of the Ministry of Health of Ukraine / P.I. Tachenko, S.O. Bilokon, N.M. Lokhmatova, O.B. Dolenko; «Magnolia 2006». – Lviv, 2023. – 146 pages.
5. Benign neoplasms of soft tissues of the maxillofacial area and salivary glands in children / P.I. Tkachenko, S.O. Bilokon, N.M. Lokmatova, Y.V. Popelo – Lviv: Publishing “Magnolia 2006”, 2024. – 146 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://repository.pdmu.edu.ua/home>
2. <https://www.medpublish.com.ua/hirurgichna-stomatologija-ta-schelepoliceva-hirurgija-ditjachogo-viku-pidruchnik-vnz-v-r-a-lv-harkov-lm-jakovenko-l-chehova-za-red-lv-harkova/p-672.html>
3. <https://repository.pdmu.edu.ua/collections/3d182e0b-89b3-43a9-965a-e00e5a98a45b/search>

Силабус навчальної дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія.

Розробники:

- Завідувач кафедри дитячої хірургічної стоматології, д.мед.н., проф. Ткаченко П.І.,
- к.мед.н., доц. Лохматова Н.М.,
- Ph.D., доц. Попело Ю. В.